

ด้านการท่องเที่ยว

จังหวัดเลย เมืองท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่โอบล้อมด้วยภูเขาสลับซับซ้อน อุดมไปด้วยพืชพรรณป่าไม้ นานาชนิด ภูมิประเทศที่งดงาม อากาศอันเย็นสบายตลอดทั้งปี มีประเพณีวัฒนธรรมอันแตกต่างไปจากถิ่นอื่น ซึ่งได้แก่ การละเล่นผีตาโขน และวัฒนธรรม ให้ได้มาสัมผัสและเรียนรู้วิถีชีวิตชาวจังหวัดเลย

จังหวัดเลยมีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้กำหนดให้ปี 2561 เป็น “ปีท่องเที่ยววิถีไทย เก๋ไก๋อย่างยั่งยืน” หรือ “Amazing Thailand Tourism” เพื่อส่งเสริมเน้นการท่องเที่ยว ให้เป็นอุตสาหกรรมเรื่องความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยาและการต่างประเทศ มีการบูรณาการทุกภาคส่วน เพื่อมุ่งสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพระดับชั้นนำของโลก มีการเจริญเติบโตบนพื้นฐานของความเป็นไทย และกระจายรายได้สู่ชุมชนจังหวัดเลยเป็น 1 ใน 12 เมืองต้องห้าม...พลาด ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากศักยภาพความหนาวเย็นของอากาศและความมีเสน่ห์ของจังหวัด จึงเหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการเดินทางมาท่องเที่ยวในทุกรูปแบบ ทุกฤดูกาล

จังหวัดเลย ได้รับการประกาศเป็นพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดเลย และคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2558 เห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การบริหารพื้นที่พิเศษ 4 พื้นที่ ได้แก่ (1) อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย/ศรีสัชชนาลัย-กำแพงเพชร (2) เมืองเก่านาน (3) เลย (4) เมืองโบราณอู่ทอง และ เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2559 คณะกรรมการนโยบายท่องเที่ยวแห่งชาติได้ประกาศเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง (หนองคาย เลย บึงกาฬ มุกดาหาร นครพนม) เป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์ของชุมชนริมฝั่งแม่น้ำโขงเพื่อพัฒนาชีวิต และวัฒนธรรมที่นำมาซึ่งการเพิ่มแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพในพื้นที่และก่อให้เกิดการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านต่อไป

จุดเด่นจังหวัดเลย เป็นเมืองแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วิถีชีวิต และศิลปวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดเลย มีหลากหลาย อาทิเช่น แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอำเภอเชียงคาน อำเภอเล็ก ๆ ริมแม่น้ำโขงสุดชายแดนไทย ด้วยมนต์เสน่ห์ของวิถีชีวิตของผู้คนที่เรียบง่ายและยังคงวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้อย่างเหนียวแน่นทำให้อำเภอเชียงคานได้รับการบรรจุเป็น 100 แหล่งท่องเที่ยวยั่งยืนระดับโลก Sustainable Destinations TOP 100 ประจำปี 2563 ครั้งแรกของประเทศไทย อำเภอภูเรือ ได้ชื่อว่าเป็นเมืองแห่งทะเลภูเขาสุดหนาวในสยาม ดอกไม้งามสามฤดู เป็นแม่เหล็กอีกตัวที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาสัมผัสกับธรรมชาติและไม้ดอกไม้เมืองหนาว เชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวเข้าสู่อำเภอเมืองเลย ซึ่งเต็มไปด้วยประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตคนเมืองเลย และเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไปสู่ 14 อำเภอในเขตจังหวัดเลย และจังหวัดใกล้เคียงสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นทุนทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของจังหวัดเลยที่นักท่องเที่ยวอยากเข้ามาสัมผัสด้วยตนเอง ทำให้จังหวัดมีรายได้จากท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ซึ่งในปี 2562 มีนักท่องเที่ยวเข้ามาจังหวัดเลยกว่า 2,257,978 คน สร้างรายได้ให้กับคนในท้องถิ่นราว 4,740.59 ล้านบาท และ การที่มีลักษณะเช่นนี้จึงเป็นเสน่ห์ของจังหวัดเลย เหมาะสำหรับผู้ประกอบการที่จะลงทุนทำธุรกิจ ด้านการบริการ ประเภทโรงแรม รีสอร์ท และร้านอาหารซึ่งในปี พ.ศ.2564 มีจำนวนสถานที่พักโรงแรมในจังหวัดเลย มีจำนวนสถานที่พักโรงแรมในจังหวัดเลย จำนวน 549 แห่ง รวมจำนวน 7,036 ห้อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการขยายตัวของนักท่องเที่ยวจังหวัดเลย

จังหวัดเลยมีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่โอบล้อมด้วยภูเขาสลับซับซ้อน อุดมไปด้วยพืชพรรณป่าไม้นานาชนิดที่มีความหลากหลาย สวยงามมากมายหลายแห่ง อาทิ อุทยานแห่งชาติภูเรือ , อุทยานแห่งชาติภูกระดึง , เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูหลวง , ภูสวนทราย , แก่งคุดคู้ , ภูลมโล (แหล่งซากุระใหญ่ที่สุดในเมืองเลย) , ภูป่าเปาะ (ได้รับฉายาว่าฟูจิเมืองเลย) , สวนหินผางาม (ได้รับฉายาว่าเป็นคุณหมิงเมืองเลย) , ภูบัวโคก (ผาหลอกหลวง) ฯลฯ และอีกทั้งยังมีการเปิดแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ อีกด้วย ส่วนแหล่งท่องเที่ยวทางประเพณี และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและมีความน่าสนใจ อาทิ ถนนคนเดินเชียงคาน , ประเพณีแห่ต้นดอกไม้ อำเภอนาแห้ว , งานนมัสการพระธาตุศรีสองรัก อำเภอด่านซ้าย , ประเพณีบุญหลวงและการละเล่นผีตาโขน , ประเพณีผีขนน้ำ บ้านนาซาว อำเภอเชียงคาน และจังหวัดเลยมีการบริการรถโดยสารประจำทางจาก เลย - ไซยบุรี - หลวงพระบาง ไปและกลับ ประจำทุกวันจึงทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางออกจากหลวงพระบางเดินทางเข้ามาในจังหวัดเลยมากขึ้น

การมีสภาพภูมิประเทศที่หลากหลาย ทำให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวหลายประเภท ประกอบด้วย

* แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์	จำนวน 30 แห่ง
* แหล่งท่องเที่ยวประเพณี วัฒนธรรม	จำนวน 19 แห่ง
* แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	จำนวน 4 แห่ง
* แหล่งท่องเที่ยวเชิงศิลปะ วิทยาการ	จำนวน 2 แห่ง
* แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ	จำนวน 11 แห่ง
* แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ	จำนวน 56 แห่ง
- แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทถ้ำ	จำนวน 6 แห่ง
- แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทน้ำตก	จำนวน 28 แห่ง
- แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทแก่ง/แอ่ง	จำนวน 7 แห่ง

จังหวัดเลยได้นำแผนงาน Thai Loei 4.0 มาใช้โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดเลย โดยเน้นการสร้างมูลค่าด้านการท่องเที่ยว เน้นกิจกรรมการเดินทางท่องเที่ยวทำให้เกิดวันพักยาวนานขึ้นด้วยการนำเสนอแนวคิด Tourism and Sports เลยเมืองแห่งการท่องเที่ยวและกีฬา ยกกระดับแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน สร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยว ส่งเสริมการตลาดและพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยว อนุรักษ์ฟื้นฟูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นมิตรกับคนทั้งโลก

1. งานประเพณีและงานประจำปี

ที่	กิจกรรม	รายละเอียด/ข้อมูล	ระยะเวลา
1	งานกาชาด ดอกฝ้ายบาน มะขามหวาน เมืองเลย	เป็นงานประจำปีของจังหวัด ในงานมีขบวนแห่จากอำเภอต่าง ๆ มีการ ออกร้านของหน่วยราชการ เวทีการแสดงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งจัดขึ้น บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดเลย	ระหว่างวันที่ 1-9 ก.พ. ของทุกปี
2	งานบุญแห่ต้นดอกไม้	จัดขึ้นบริเวณบ้านอาฮี อำเภอท่าลี่ และบ้านเหมืองแพร์ ตำบล นาแห้ว อำเภอนาแห้ว ภายหลังเทศกาลสงกรานต์ มีการนำดอกไม้ ป่ามาตกแต่งเป็นต้น มีรูปแบบเป็นเหลี่ยม ต้นดอกไม้มีความสูงใหญ่ เมื่อแห่แทนไปก็จะโยกตัวไปด้วย และ มีการเดินเข้าจังหวะของ กลองซึ่งมีทำรำสวยงาม	เดือนเมษายน
3	งานนมัสการพระธาตุศรีสอง รัก	เป็นงานประจำปีชาวอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย จัดขึ้นเพื่อ สมโภชน์องค์พระธาตุศรีสองรัก อันเป็นปูชนียสถานคู่บ้านคูเมือง ของจังหวัดเลย จัดขึ้นบริเวณวัดพระธาตุศรี-สองรัก อำเภอด่าน ซ้าย	ระหว่างปลาย เดือนเมษายน ถึง ต้นเดือนพฤษภาคมของทุกปี
	งานประเพณีบุญหลวงและ การละเล่นผีตาโขน	เป็นงานบุญที่แสนสนุกของอำเภอด่านซ้าย ที่เกี่ยวกับความเชื่อและ ศรัทธา ในพระพุทธศาสนาและวิญญาณของบรรพชนที่สืบทอดกัน มานับร้อยปี ในงานเบิกพระอุทิศขบวนแห่พระเวสสันดร ขบวน แห่บั้งไฟ ขบวนแห่ผีตาโขน และกิจกรรมอื่น ๆ อีกมากมาย	จัดขึ้นหลังวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ประมาณปลายเดือนมิถุนายน ถึง ต้นเดือนกรกฎาคม ของทุกปี
5	งานแสดงไม้ดอกเมือง หนาว	จัดขึ้นที่บริเวณสนามหน้าที่ว่าการอำเภอภูเรือ ภายในงานมีขบวน แห่รถบุปผชาติ การออกร้านและประกวดไม้ดอกเมืองหนาว งาน ราตรีแม่คะนึ่ง มีการจำหน่ายสินค้าผลผลิตทางการเกษตร	ในช่วงวันสงกรานต์ปีเก่าต้อนรับปี ใหม่ วันที่ 28 ธันวาคม – 2 มกราคม ทุกปี
6	งานประเพณีบุญข้าวจี	จัดขึ้นที่วัดศรีจันทร์ มีการแห่ข้าวจีขนาดใหญ่ ชมบ้านโบราณของ ไทเลย ที่ชุมชนบ้านนาอ้อ เทศบาลตำบลนาอ้อ อำเภอเมืองเลย	จัดขึ้นในเดือน 3 ของทุกปี
7	งานประเพณีสงกรานต์ ไทย - ลาว	เป็นงานประเพณีสงกรานต์ระหว่างประชาชนลาวกับไทยเข้าร่วม กิจกรรมต่าง ๆ ภายในงาน อาทิ การประกวดเทพีสงกรานต์ จัดขึ้น ที่อำเภอท่าลี่	ระหว่างวันที่ 12-15 เมษายน ของ ทุกปี
8	งานประเพณีบุญบั้งไฟ ล้าน	มีการประกวดขบวนบั้งไฟจากชุมชนต่างๆและการจำหน่ายพืชผล ทาง การเกษตรที่ขึ้นชื่อมากมาย จัดขึ้นที่อำเภอเอราวัณพัฒนา ราม อำเภอเอราวัณ	ช่วงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ประมาณเดือนพฤษภาคม ของ ทุกปี
9	งานประเพณีออกพรรษา	จัดขึ้นบริเวณหน้าที่ว่าการอำเภอเชียงคาน เป็นประเพณี ที่จัดขึ้น สืบทอดกันมายาวนาน เนื่องในวันออกพรรษา ภายในงานมีขบวน แห่ปราสาทผึ้ง การแข่งขันเรือยาว-เรือกาบ การประกวดไหลเรือไฟ พิธีตักบาตรเทโว การแสดงวัฒนธรรมพื้นบ้านและมหรสพ	ในเดือนตุลาคม ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 ของทุกปี
10	งานฤดูหนาวอำเภอ วังสะพุง	จัดขึ้นในช่วงเดือนธันวาคม ซึ่งเป็นช่วงที่จังหวัดเลย มีอากาศหนาว เย็น ณ บริเวณหน้าที่ว่าการอำเภอวังสะพุง	จัดขึ้นในช่วงเดือนธันวาคม

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินพระราชทานหนังสืออนุญาตให้ได้รับการผ่อนผันให้มีสิทธิทำกินชั่วคราวในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ครั้งที่ 1 (สทก.1) เป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2524 ณ บ้านชมเจริญ ตำบลชมเจริญ อำเภอปากชม จังหวัดเลย

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่จังหวัดเลย

ที่	โครงการด้าน	จำนวน (โครงการ)
1	โครงการพัฒนาด้านแหล่งน้ำ	22
2	โครงการศิลปาชีพ	3
3	โครงการพัฒนาตัวอย่างและศูนย์เรียนรู้	1
4	โครงการสร้างป่า สร้างรายได้	2
5	โครงการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ	5
6	โครงการพัฒนาในพื้นที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	8
7	โครงการพัฒนาเส้นทางคมนาคม	1
8	โครงการฟื้นฟูทรัพยากร	1
9	โครงการส่งเสริมอื่น ๆ	6
	รวม	49

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่
จังหวัดเลย ระหว่างวันที่ 25 - 26 มกราคม 2553

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจังหวัดเลย 7 แห่ง ได้แก่

1. โรงเรียน ตชด. เฉลิมราษฎร์บำรุง บ้านห้วยลาด ตำบลนาดี อำเภอด่านซ้าย
2. โรงเรียน ตชด. บ้านหัวเป่า ตำบลปากชม อำเภอปากชม
3. โรงเรียน ตชด. ฮิตมารพาเบิ้ล บ้านเหมืองทอง ตำบลเชียงกลม อำเภอปากชม
4. โรงเรียนบ้านน่านกปิด บ้านน่านกปิด ตำบลห้วยบ่อซืน อำเภอปากชม
5. โรงเรียนบ้านหนองแคน บ้านหนองแคน ตำบลนาด้วง อำเภอนาด้วง
6. โรงเรียนบ้านวังชมพู บ้านวังชมพู ตำบลทรัพย์ไพรวัลย์ กิ่งอำเภอเอราวัณ
7. โรงเรียนบ้านนาบ่อ บ้านนาบ่อ ตำบลแสงภา อำเภอนาแห้ว

▪ แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

ลำดับ	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว	อำเภอ
1	ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเลย	อำเภอเมือง
2	อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำหมาน และห้วยกระทิง	อำเภอเมือง
3	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านก้างปลา	อำเภอเมือง
4	วัดถ้ำผาปู่	อำเภอเมือง
5	วนอุทยานภูผาล้อม	อำเภอเมือง
6	ศาลเจ้าพ่อกุดป่องและศาลหลักเมือง	อำเภอเมือง
7	สวนสาธารณะกุดป่อง	อำเภอเมือง
8	สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติฯ ป่าเลิงใหญ่	อำเภอเมือง
9	วัดศรีคุณเมือง	อำเภอเชียงคาน
10	พระพุทธรูปนวมินทรมงคลลีลาทวินคราภิรักษ์	อำเภอเชียงคาน

11	พระพุทธบาทภูควายเงิน	อำเภอเชียงคาน
12	แก่งคุดคู้	อำเภอเชียงคาน
13	หมู่บ้านวัฒนธรรมไทยดำ	อำเภอเชียงคาน
14	วัดศรีคุณเมือง	อำเภอเชียงคาน
15	พระใหญ่ภูคกงิ้ว	อำเภอเชียงคาน
16	พระธาตุสัจจะ	อำเภอท่าลี่
17	กลุ่มหัตถกรรมหวายและผ้าทอพื้นเมือง บ้านนากระเซิง	อำเภอท่าลี่
18	สะพานมิตรภาพน้ำเหือง ไทย-ลาว	อำเภอท่าลี่
19	อุทยานแห่งชาติภูเรือ	อำเภอภูเรือ
20	ตลาดไม้ดอกเมืองหนาวบ้านหนองบง	อำเภอภูเรือ
21	ค่านวนเนิร์สเซอร์รี่	อำเภอภูเรือ
22	บริษัท ที เอส เอ จำกัด	อำเภอภูเรือ
23	ศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิตเลย 2 จังหวัดเลย	อำเภอภูเรือ
24	สวนรุกขชาติ 100 ปี กรมป่าไม้ภูแปก	อำเภอภูเรือ
25	ไร่สัณญา (ภูดารา)	อำเภอภูเรือ
26	ภูเรือวโนทยาน/ชาโต้ เดอ เลย	อำเภอภูเรือ
27	น้ำตกปลาป่า	อำเภอภูเรือ
28	น้ำตกตาดฮ้อ	อำเภอภูเรือ
29	อุทยานแห่งชาติภูกระดึง	อำเภอภูกระดึง
30	พระธาตุศรีสองรัก	อำเภอด่านซ้าย
31	วัดเนรมิตวิปัสสนา	อำเภอด่านซ้าย
32	พิพิธภัณฑ์ผีตาโขน	อำเภอด่านซ้าย
33	น้ำตกแก่งสองคอน	อำเภอด่านซ้าย
34	วัดโพธิ์ชัย บ้านนาพึง	อำเภอนาแห้ว
35	วัดศรีโพธิ์ชัย บ้านแสงภา	อำเภอนาแห้ว
36	อุทยานแห่งชาติภูสวนทราย	อำเภอนาแห้ว
37	น้ำตกตาดเฮือง	อำเภอนาแห้ว
38	อุทยานแห่งชาตินาปอ	อำเภอนาแห้ว
39	ศูนย์ศิลป์สิรินธร	อำเภอวังสะพุง
40	พระพุทธบาทถ้ำผาบิ้ง	อำเภอวังสะพุง
41	เสมานหินทรายที่บ้านปากแบ่งและบ้านนาหลัก	อำเภอวังสะพุง
42	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูหลวง	อำเภอภูหลวง
43	โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ผานาง-ผาเก็ง	อำเภอเอราวัณ
44	อ่างเก็บน้ำห้วยลินควาย	อำเภอนาดัว

45	วัดถ้ำผายา	อำเภอนาดัง
46	สวนหินผางาม	อำเภอหนองหิน
47	น้ำตกเพียงดิน	อำเภอหนองหิน